

PASIĆI

Vonj baruta, dima i gareži, zadah krvi i smrti.

... Ni kiša ni snig, kojih nema, tu ništa ne bi mogli sprati ni pokriti, ugasiti ili očistiti, kad kroz krovišće gimnazije suklja dim, plamen se više ne vidi, valjda ga guše težke, težko gorive misli i sudbine iz osamdesetak tisuća knjiga, mudrosti i sofizmi iz učbenika, težak papir i crnilo Gutenbergova doba iz inkunabula franjevačke knjižnice, dok gimnazija i crkva broje svoje rupe velike i male, broje mrtvace po Nasipu, Bakamuši, oko konvikta, po borovini, niz Grabovinu, dok vitar čita knjige razbacane po Nasipu, oko gimnazije i po Gaju, i svira na klaviru bez jedne noge Adamčikovu *Nemoj, majko, tužna biti*, ulazi stišan i zapriepašćen kroz prozore prirodopisnoga kabineta, po čijem su podu razbacani ostatci mikroskopa i mikroskopskih preparata, prepariranih kukaca, koji su poletitli i popadali po podu, po uzorcima zlatne rudače iz Fojnice i po polomljenim kostima modela čovika, i širi se zadah kemikalija i tekućina iz kemijske sbirke, svukud po kabinetima i hodnicima razasute rimske i mletačke kovanice arheoložko-numizmatičke sbirke, sedam glasovira, dvadeset sedam tamburica, dvi svirale, gusle i lirica

nikad se više oglasiti ne će, ali će zato revati na putu kraj konvikta cila četa mršave natovarene dalmatinske magardi, i rzati niekoliko konja, okrenutih priema Bovu, kamo im je ići, natovarenih svim i svačim, što se bilo gdi našlo i otelo, i onime što bi moglo valjati i onime što im ne će ničemu služiti: žitom, krumpirima, kiselim kupusom, gunjima, rutama, šarenicama, koparanima, pregljačama, klašnjavim gaćama, bičvama, terlucima; habetima, plašćevima, misnicama, štolama, albama, oplećnjacima, cingulumima, manipulima, oltarnicima, tilesnicima, burzama, purifikatorijima, palama, velumima, crkvenim zastavama, križevima, svićama, svićnjacima, kaležima, patenama, ciborijima, gostaricama, pričestnim pliticama, pokaznicama, škropionicama, kadionicima, lađicama, vratima od tabernakula, uokvirenim slikama, knjigama, biližnicama, školskim dnevnicima i zadaćnicama, daskama, žicama i tipkama od harmonija, misalima, lekcionarima, evanđelistarima, obrednicima, časosolovima, hrastovim cipanicama, daskama od ispovidaonica i klupa; do njih muču dotirane krave, ržu konji, bleje ovce i mekeću koze spriemne, da ih prihvate *pratioci* i gone priema jugu, u mrtvi mir, gdi će u miru postati žrtvama rata, a njihovu glasanju takt daju eksplozije i strojnice iz doline, gdi Lištica mirno teče, kao da se ništa ne događa, kao da se iz sklonišća ne širi vonj benzina i zapaljena ljudskoga mesa ...

Usrid te sotonske uprizorbe, divojka duge plave

kose, bila lica i rumenih jagodica – kao širokobrižka Gospa, rekle bi one koje danas nisu smile doći na svetu misu – s trorogom kapom na glavi pod Dubom driši pasiće. A ta tri čvora na svakome pasiću čvrsto su zavezani, pa kako koji počme odvezivati, opsuje Boga, jednoga za čistoću, drugoga za poslušnost i trećega za siromaštvo. Kad je razvezala svih trinaest pasića, poče ih motati u klubko.

Ante Kraljević

KADA PTICE NE PIVAJU

mh maticahrvatska
Ogranak Matice hrvatske u Širokom Brijegu

Široki Brig – Zagreb, 2015.